

Regeringens proposition till riksdagen om ändring av lagstiftning om finansmarknaden för återhämtning efter covid-19-pandemin

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen om ändring av lagstiftning om finansmarknaden för återhämtning efter covid-19-pandemin (RP 126/2021 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Ekonomiutskottet (EkUB 29/2021 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) 1 kap. 2 § 1 mom. 4 punkten underpunkterna a och c samt 5 punkten, 26 § 17 punkten, i 10 kap. 4 § det inledande stycket i 3 mom. och 4 mom. samt 13 § 1 mom.,

sådana de lyder, 1 kap. 2 § 1 mom. 4 punkten underpunkterna a och c samt 5 punkten, det inledande stycket i 10 kap. 4 § 3 mom. och 10 kap. 4 § 4 mom. i lag 1069/2017, 1 kap. 26 § 17 punkten i lag 523/2021 och 10 kap. 13 § 1 mom. i lag 294/2019, samt

fogas till 1 kap. 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1069/2017, en ny 6 punkt, till 26 §, sådant det lyder i lagarna 1069/2017, 513/2019 och 523/2021, en ny 18 punkt, till 7 kap. 7 §, sådan den lyder i lag 1069/2017, ett nytt 7 mom., till 10 kap. 4 §, sådan den lyder i lag 1069/2017, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. och de ändrade 3 och 4 mom. blir 3—5 mom., till 5 §, sådan den lyder i lag 1069/2017, nya 2 och 3 mom., varvid de nuvarande 2—5 mom. blir 4—7 mom., till kapitlet en ny 5 b §, till 6 §, sådan den lyder i lagarna 1069/2017 och 294/2019, nya 9 och 10 mom. och till kapitlet en ny 12 a § som följer:

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte, om

4) verksamhetsutövaren vid sidan av sin huvudsakliga affärsverksamhet för egen räkning handlar med råvaruderivat, utsläppsrätter eller utsläppsrätsderivat, inklusive marknadsgaranter, med undantag för personer som handlar för egen räkning när de utför kundorder eller om en verksamhetsutövare vid annan handel än handel för egen räkning tillhandahåller investeringstjänster rörande de finansiella instrumenten till kunder eller leverantörer i sin huvudsakliga verksamhet, under förutsättning att

a) verksamhetsutövarens eller dess koncerns huvudsakliga affärsverksamhet inte är tillhandahållande av investeringstjänster, verksamhet som avses i bilaga I till kreditinstitutsdirektivet eller marknadsgarantsverksamhet för råvaruderivat,

c) verksamhetsutövaren på begäran rapporterar till Finansinspektionen om den grund på vilken verksamheten kan betraktas som en sidoverksamhet,

5) verksamhetsutövaren tillhandahåller investeringsrådgivning i samband med annan professionell verksamhet som inte omfattas av tillämpningsområdet för denna lag, förutsatt att investeringsrådgivningen inte är avgiftsbelagd,

6) det är fråga om en sådan leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster som avses i artikel 2.1 e i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937.

26 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

17) *råvaruhandlare och utsläppsrättshandlare* sådana råvaruhandlare och utsläppsrättshandlare som avses i artikel 4.1 led 150 i EU:s tillsynsförordning,

18) *klausul som möjliggör förtida återbetalning* en sådan klausul i en obligation som skyddar investeraren vid förtida inlösen av obligationen genom att emittenten då förpliktas att betala investeraren ett belopp som motsvarar summan av nettonuvärdet av förväntade kupongbetalningar under den återstående löptiden och lånekapitalet för den obligation som ska lösas in.

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

7 kap.

Organisering av värdepappersföretags verksamhet

7 §

Skyldigheter för utvecklare och distributörer av finansiella instrument

De skyldigheter som nämns i 1—3 och 6 mom. tillämpas inte på värdepappersföretag vars investeringstjänst gäller sådana obligationer i vilka en sådan klausul som avses i 1 kap. 26 § 18 punkten ingår som enda derivat, eller på värdepappersföretag som tillhandahåller eller marknadsför finansiella instrument enbart till en godtagbar motpart.

10 kap.

Förfaranden i kundförhållanden

4 §

Bedömning av lämplighet och ändamålsenlighet

Ett värdepappersföretag som tillhandahåller sådan investeringsrådgivning eller portföljförvaltning som omfattar försäljning av ett finansiellt instrument och köp av ett annat, eller utövning av sådan rättighet genom vilken ett befintligt finansiellt instrument ändras, ska skaffa tillräcklig information om kundens investering och analysera kostnaderna och nyttan av att byta ett finansiellt instrument. Ett värdepappersföretag som tillhandahåller investeringsrådgivning ska upplysa kunden om huruvida nyttan med att byta ett finansiellt instrument är större än de kostnader som hänför sig till bytet.

Vad som föreskrivs i 3 mom. gäller inte utförande eller mottagande och förmedling av kundorder med eller utan sidotjänster, med undantag för sådant beviljande av krediter eller lån i enlighet med 2 kap. 3 § 1 mom. 1 punkten, som inte omfattar befintliga kreditlimiter för kundernas lån, transaktionskonton och kontokrediter, om kunden klart och tydligt har informerats om att värdepappersföretaget när det tillhandahåller den tjänsten inte behöver bedöma det tillhandahållna eller erbjudna finansiella instrumentets eller den tillhandahållna eller erbjudna tjänstens ändamålsenlighet och att denne därför inte åtnjuter det skydd som avses i de relevanta reglerna, och tjänsterna avser

Ett värdepappersföretag ska också i situationer som avses i 4 mom. uppfylla sina förpliktelser i fråga om sådana intressekonflikter som avses i 7 kap. 9 §.

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

5 §

Värdepappersföretags informationsskyldighet

Om en order att köpa eller sälja ett finansiellt instrument ingås med hjälp av en teknik för distanskommunikation som hindrar att uppgifter om kostnader och avgifter tillhandahålls i förväg, får värdepappersföretaget lämna uppgifterna antingen i elektronisk form, eller på begäran av en icke-professionell kund på papper, utan obefogat dröjsmål efter det att ordern har utförts, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

1) kunden har gett sitt samtycke till att erhålla uppgifterna utan obefogat dröjsmål efter det att ordern har utförts, och

2) värdepappersföretaget har erbjudit kunden möjligheten att senarelägga utförandet av ordern tills kunden har fått uppgifterna.

Värdepappersföretaget ska ge kunden möjlighet att få uppgifter om kostnader och avgifter per telefon innan ordern utförs.

5 b §

Hur informationen ska översändas till kunden

Ett värdepappersföretag ska översända all den information som kunden ska få enligt denna lag i elektronisk form.

Värdepappersföretag ska upplysa icke-professionella kunder om att uppgifterna kan lämnas i elektronisk form eller på papper. På begäran av en icke-professionell kund ska värdepappersföretaget översända informationen avgiftsfritt på papper.

6 §

Incitament

Ett värdepappersföretag som tillhandahåller kapitalförvaltning eller andra investeringstjänster eller sidotjänster och tar emot analyser utförda av en tredje part anses uppfylla kraven i 1 mom. om

1) värdepappersföretaget före tillhandahållandet av utförande- eller analystjänster har ingått ett avtal med tillhandahållaren av analyserna, i vilket det anges vilken del av de kombinerade avgifterna eller de gemensamma betalningarna för utförandetjänster och analys som kan hänföras till analys,

2) värdepappersföretaget har informerat kunden om de gemensamma betalningarna för utförandetjänster och analys som gjorts till tredjepartsleverantörer av analys, och

3) analysen för vilka de kombinerade avgifterna eller den gemensamma betalningen görs gäller en emittent vars börsvärde inte översteg 1 miljard euro under de 36 månader som föregick tillhandahållandet av analysen, uttryckt i årens slutkurser eller som eget kapital för de räkenskapsperioder då de inte var börsnoterade.

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

Som analys enligt 9 mom. räknas analysmaterial eller en analystjänst som avser ett eller flera finansiella instrument eller andra tillgångar, eller emittenter eller potentiella emittenter av finansiella instrument, eller analysmaterial eller analystjänster med nära anknytning till en viss näringsgren eller marknad där resultatet bidrar till bedömningen av finansiella instrument, tillgångar eller emittenter inom näringsgrenen eller marknaden i fråga. Som analys räknas också sådant material eller sådana tjänster som uttryckligen eller implicit rekommenderar eller föreslår en investeringsstrategi och tillhandahåller en väl grundad bedömning av det aktuella eller framtida värdet eller priset på finansiella instrument eller tillgångar, eller på annat sätt innehåller analyser och nya resonemang och slutsatser på grundval av ny eller befintlig information som skulle kunna användas som underlag för en investeringsstrategi, som är relevanta och kan tillföra mervärde till värdepappersföretagets beslut på de kunders vägnar som betalar den investeringsanalysen.

12 a §

Transaktioner med professionella kunder

Ett värdepappersföretag som tillhandahåller andra tjänster än investeringsrådgivning eller kapitalförvaltning till en professionell kund behöver inte iaktta de skyldigheter som föreskrivs i 5 § 1 mom. 3 punkten när det utför transaktioner med den professionella kunden.

Ett värdepappersföretag som tillhandahåller tjänster till en professionell kund behöver inte iaktta de skyldigheter som föreskrivs i 4 § 2 mom. eller i 7 § när det utför transaktioner med den professionella kunden, om inte kunden i elektronisk form eller på papper meddelar värdepappersföretaget att kunden vill att de iakttas.

Värdepappersföretaget ska föra bok över de meddelanden från kunden som avses i 2 mom.

13 §

Transaktioner med godtagbara motparter

Ett värdepappersföretag som i form av investeringstjänster tar emot, förmedlar eller utför kundorder eller handlar för egen räkning behöver inte iaktta de skyldigheter som föreskrivs i 1—4, 4 a, 5, 5 a och 6—9 § när det utför transaktioner med godtagbara motparter eller tillhandahåller någon form av sidotjänst som är direkt knuten till sådana transaktioner. Värdepappersföretaget ska i sina förbindelser med godtagbara motparter agera hederligt, rättvist och professionellt. Kommunikationen ska ske på ett sätt som är rättvisande och tydligt och den får inte vara vilseledande med beaktande av karaktären hos den godtagbara motparten och dennes verksamhet.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Värdepappersföretag ska meddela sådana nuvarande icke-professionella kunder som får uppgifter i pappersform att alla uppgifter som avses i denna lag i fortsättningen sänds automatiskt i elektronisk form i enlighet med 10 kap. 5 b §, om inte kunden inom åtta veckor ber att uppgifterna också i fortsättningen ska översändas på papper.

Värdepappersföretaget ska sända ovannämnda information till sina nuvarande icke-professionella kunder minst åtta veckor innan den tidpunkt när uppgifter enligt avtal med kunden eller en-

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

ligt bestämmelserna ska sändas följande gång, och dock tidigast dagen efter att denna lag trätt i kraft.

Med en nuvarande icke-professionell kund avses en kund vars kundförhållande med värdepappersföretaget har börjat före denna lag träder i kraft.

Lag

om ändring av lagen om handel med finansiella instrument

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om handel med finansiella instrument (1070/2017) 7 kap. 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 295/2019,
ändras 1 kap. 2 § 1 mom. 34 punkten, 3 kap. 26 § 1 mom., 7 kap. 6 § 2 och 5 mom. samt 10 kap. 3 § 1—3 mom.,
sådana de lyder i lag 295/2019, och
fogas till 1 kap. 2 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 295/2019 och 598/2021, nya 35—38 punkter som följer:

1 kap.

Tillämpningsområde och definitioner

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

34) *likvid marknad* en marknad för ett finansiellt instrument eller en klass av finansiella instrument, där det ständigt finns beredda och villiga köpare och säljare, enligt en bedömning utifrån följande kriterier och med beaktande av de specifika marknadsstrukturerna för det finansiella instrumentet eller klassen av finansiella instrument, dvs.

a) den genomsnittliga transaktionsfrekvensen och transaktionsvolymen under ett antal marknadsvillkor, med beaktande av produkternas art och livscykel inom klassen av finansiella instrument,

b) antalet och typen av marknadsaktörer, inbegripet förhållandet mellan antalet marknadsaktörer och antalet instrument som handlas när det gäller en särskild produkt,

c) den genomsnittliga storleken på spreadar, när uppgift finns,

35) *jordbruksråvaruderivat* derivatinstrument som avser de produkter som anges i artikel 1 och bilaga I, del I—XX och XXIV/1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 och de produkter som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000,

36) *kritiska eller signifikanta råvaruderivat* derivat i vilka summan av alla slutpositionsinnehavarens nettopositioner utgör storleken på deras öppna kontrakt och utgör minst 300 000 poster i genomsnitt under en period av ett år,

37) *värdepapperiserade råvaruderivat* värdepapper som avses i 2 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen och som har koppling till råvaran eller den underliggande tillgången för ett finansiellt instrument som avses i 1 kap. 14 § 1 mom. 9 punkten i lagen om investeringstjänster,

38) *huvudsakligen kommersiell concern* en concern som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 4 a-punkten i lagen om investeringstjänster.

3 kap.

Organisering av verksamheten på en reglerad marknad

26 §

Kontroller av positionshantering inom råvaruderivat

En börs ska ha transparenta och icke-diskriminerande system och förfaranden för att kontrollera positionerna för dem som handlar med råvaruderivat samt med utsläppsrätter och derivat av dessa. I sina kontroller ska börsen beakta vilken typ av personer och marknadsparter som handlar och hur de använder de kontrakt som handlas. En börs har rätt att av innehavaren av en derivatposition få alla uppgifter som behövs för kontrollen, inklusive uppgifter om positioner i råvaruderivat med samma egenskaper och baserade på samma underliggande råvara som handlas på andra handelsplatser, och uppgifter om ekonomiskt likvärdiga OTC-kontrakt.

7 kap.

Transparenskrav för handel med finansiella instrument

6 §

Rapportering av råvaruderivat och utsläppsrätter

De uppgifter som räknas upp i 1 mom. ska offentliggöras och rapporteras till myndigheterna endast när både antalet personer och deras öppna positioner överskrider de minimitröskelvärden som föreskrivs i artikel 83 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 om komplet-

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

tering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet. Uppgifter om värdepapperiserade derivat behöver dock inte offentliggöras eller rapporteras.

Tillhandahållare av investeringstjänster som handlar med råvaruderivat, utsläppsrätter eller derivat av dessa utanför en handelsplats, ska minst dagligen ge den behöriga centrala myndigheten för den handelsplats där råvaruderivaten, utsläppsrätterna eller derivaten av dessa handlas en fullständig rapport som även omfattar egna positioner i ekonomiskt likvärdiga OTC-kontrakt och vid behov om sådana egna positioner i råvaruderivat, utsläppsrätter och derivat av dessa som handlas på handelsplatsen. Samma gäller positioner som innehas av kunderna hos en tillhandahållare av investeringstjänster och de kundernas kunder till dess slutkunden har nåtts. Om det inte finns någon behörig central myndighet ska rapporten ges till den behöriga myndigheten för handelsplatsen.

10 kap.

Tillsyn, tystnadsplikt och särskilda befogenheter

3 §

Särskilda befogenheter gällande råvaruderivat

Finansinspektionen fastställer tröskelvärden för positioner (*positionslimiter*) för jordbruksråvaruderivat och kritiska eller signifikanta råvaruderivat som är föremål för handel på en sådan reglerad marknad, multilateral handelsplattform eller organiserad handelsplattform för vilken Finansinspektionen är behörig myndighet, samt för derivat som inbegriper ekonomiskt likvärdiga råvaruderivat. Finansinspektionen kan kräva att tillsynsobjekt som avses i 4 § i lagen om Finansinspektionen, finansmarknadsaktörer och andra som avses i 5 § i den lagen ska iaktta en positionslimit, minska storleken på en exponering eller position i finansiella instrument som avses i denna paragraf samt förbjuda förvärv av sådana.

Positionslimiter fastställs för sådana jordbruksråvaruderivat och kritiska eller signifikanta råvaruderivat som är föremål för handel på en reglerad marknad, multilateral handelsplattform eller organiserad handelsplattform. Positionslimiter fastställs enligt största tillåtna nettovärde med hjälp av de beräkningsmetoder som anges i kommissionens tekniska tillsynsstandarder. Finansinspektionen ska regelbundet se över positionslimiterna och vid behov fastställa en ny positionslimit med beaktande av marknadsutvecklingen.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om positionslimiter ska inte tillämpas

1) på sådana positioner som innehas av icke-finansiella enheter och som avses i de tekniska tillsynsstandarder som nämns i 2 mom. eller på positioner som innehas för sådana enheters räkning och som reducerar de risker som står i direkt samband med denna icke-finansiella enhets kommersiella verksamhet,

2) på positioner som innehas av, eller för, en finansiell enhet som ingår i en huvudsakligen kommersiell koncern och agerar för en icke-finansiell enhets räkning vilken ingår i den huvudsakligen kommersiella koncernen, om dessa positioner på ett objektivet mätbart sätt reducerar de risker som står i direkt samband med denna icke-finansiella enhets kommersiella verksamhet,

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

3) på positioner som innehas av finansiella och icke-finansiella motparter, sådana de definieras i de tekniska tillsynsstandarder som avses i 2 mom., som på ett objektivet mätbart sätt är resultatet av transaktioner som ingåtts för att fullgöra skyldigheter att tillhandahålla likviditet på en handelsplats, eller

4) på värdepapperiserade råvaruderivat.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 37 e § och 40 § 2 mom. 7 punkten, sådana de lyder, 37 e § i lag 1108/2018 och 40 § 2 mom. 7 punkten i lag 215/2019, och fogas till lagen en ny 50 u § som följer:

37 e §

Tillfälligt förbud mot att lämna anmälan enligt värdepapperiseringsförordningen

Finansinspektionen kan för viss tid, högst fem år, förbjuda originatorn eller det medverkande institutet att lämna den anmälan som avses i artikel 27.1 i värdepapperiseringsförordningen, om originatorn eller det medverkande institutet inte uppfyller kraven på allmän, transparent och standardiserad värdepapperisering enligt artiklarna 19—22 eller kraven på värdepapperisering som sker i programform och pågår en kort tid och som avses vara enkel, transparent och standardiserad i enlighet med artiklarna 23—26 eller kraven på enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering i balansräkningen i artiklarna 26a—26e i den förordningen.

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska också påföras den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot

7) bestämmelsen om bibehållande av risk enligt artikel 6, bestämmelsen om transparenskrav enligt artikel 7, bestämmelsen om kriterier för kreditgivning enligt artikel 9, bestämmelsen om användning av beteckningen ”enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering” enligt

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

artikel 18, bestämmelserna om enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering enligt artiklarna 19—22 eller bestämmelserna om värdepapperisering som sker i programform och pågår en kort tid och som avses vara enkel, transparent och standardiserad enligt artiklarna 23—26, bestämmelserna om enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering i balansräkningen enligt artiklarna 26a—26e, bestämmelsen enligt artikel 27.1 genom att lämna en vilseledande anmälan, bestämmelsen om anmälan till Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten eller behörig myndighet enligt artikel 27.4 eller skyldigheten enligt artikel 28.2 att meddela väsentliga ändringar i informationen enligt artikel 28.1 i värdepapperiseringsförordningen,

— — — — —

50 u §

Verksamhet som behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag

Finansinspektionen är behörig myndighet enligt artikel 29.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937, och är enda kontaktpunkt för gränsöverskridande administrativt samarbete mellan behöriga myndigheter samt med Esma enligt artikel 29.2 i den förordningen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 7 kap. 8 § i värdepappersmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i värdepappersmarknadslagen (746/2012) rubriken för 7 kap. 8 § och
fogas till 7 kap. 8 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1195/2015 och 297/2019, nya 4 och 5 mom. som följer:

Riksdagens svar RSv 153/2021 rd

7 kap.

Regelbunden informationsskyldighet

8 §

Revisorsrapport och dess offentliggörande

Om emittentens revisor har bestyrkt eller reviderat ett bokslut upprättat enligt kommissionens tekniska tillsynsstandarder, ska revisorn i sitt utlåtande anmäla i vilken omfattning bestyrkandet eller revisionen har utförts. Revisorns utlåtande ska bifogas bokslutet i fråga.

Om emittentens revisor inte har bestyrkt eller reviderat ett bokslut upprättat enligt kommissionens tekniska tillsynsstandarder ska emittenten meddela detta i bokslutet i fråga.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 9.11.2021

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare